

Posudek oponenta rigorózní práce

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta

Obor rigorózního řízení: Učitelství a didaktika přírodopisu pro 2. stupeň základních škol.

Uchazeč: Mgr. Zbyněk Vácha, Ph.D.

Název rigorózní práce: Školní zahrady ve výuce na základní škole

Oponent: doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

Pracoviště: KBES, PedF UK

Předložená rigorózní práce se zabývá aktuálním a moderním tématem, totiž možností využití školní zahrady pro výuku žáků 1. stupně ZŠ. Autor téma vhodně propojuje s tématem odcizování přírodě, venkovní a terénní výukou.

Autor se tématu věnuje dlouhodobě. Věnoval se mu již ve své disertační práci.

Předložená rigorózní práce vychází ze tří článků publikovaných česky ve dvou českých časopisech (1x Envigogika a 2x e-Pedagogium), ve kterých je Zbyněk Vácha prvním autorem. V práci není uvedeno, jaký podíl měl autor rigorózní práce na kterém článku.

Odkazované články jsou aktuální, prošly recenzním řízením. Se zájmem jsem je pročetla. Vzhledem k tomu, že jsou uváděny v přílohách práce, nebudu jim v posudku věnovat další pozornost. Odpovídají časopisům, ve kterých jsou publikované (viz níže).

E-pedagogium je recenzovaným časopisem publikujícím výzkumné a přehledové studie z oblasti pedagogiky, pedagogické psychologie, speciální pedagogiky, didaktiky, filozofie výchovy. Časopis je vydáván od roku 2001 Pedagogickou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Periodikum je zařazeno na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR, do databází Index Copernicus, WorldCat, ERIH PLUS, EBSCOhost (E-Pedagogium, web).

Envigogika je odborné recenzované periodikum s plně otevřeným přístupem, vydávané Univerzitou Karlovou. Přináší originální vědecké texty. Časopis je zařazen na Seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v ČR, do databáze ERIH, do databáze DOAJ a na seznam recenzovaných periodik RVVI (Envigogika, web).

Na tomto místě je třeba poznamenat, že jsem se ve své praxi dosud nesetkala s rigorózní prací představovanou souborem článků. Tuto praxi znám pouze z obhajob prací disertačních (výchozí články pak musí být z časopisů s IF). Za pomoci internetu se mi podařilo zjistit, že v uchazečově oboru je oproti obecným požadavkům JU, které jsem znala, tedy „Věcný obsah rigorózní práce musí tematiku magisterské diplomové práce smysluplně přesahovat; může být ale s věcným obsahem diplomové práce jen částečně shodný.“, odevzdání práce „jako souboru publikovaných článků“ umožněno. V tomto dokumentu ovšem není dostatečně specifikováno, jak má taková práce vypadat. Dokonce podle něj ani nelze ověřit uvedené kritérium, aby alespoň „jeden z článků splňoval podmínky uvedené v bodech d) až g)“.¹

¹ https://www.pf.jcu.cz/download/pozadavky_-_rigorozni_rizeni_PF_JU.pdf

Jako externí oponent tedy nemám jinou možnost, než při psaní posudku vyjít z vlastních názorů a kritérií.

Samotná práce má pouze 16 stran vlastního textu a působí na mne dojmem, že vznikla především za účelem získat rigorózum, oboru nic nového nepřináší a nemá ani strukturu vědecké práce.

Abstrakt není strukturován dle zvyklostí (chybí úvod).

Teoretická východiska vychází z cca 40 citovaných zdrojů, z významné části zahraničních. Od autora s Ph.D. bych očekávala úplný a metodicky provedený rešeršní přehled odborných článků z vos na studované téma podle vhodně vybraných několika klíčových slov.

V předložené práci **postrádám souhrnnou diskusi, souhrnné výsledky a souhrnný závěr**. V těchto souhrnných kapitolách mohl autor propojit témata dílčích článků, prokázat schopnost synteticko-analytické práce, nastínit jaká dílčí témata by bylo vhodné dále vědecky zkoumat. Jediný náznak souhrnného pohledu na studované téma jsem našla v abstraktu (a tam by neměl být, pokud není v práci).

Dotazy oponenta k obhajobě rigorózní práce (dle zvážení oponenta)

Prosím o doplnění souhrnného přehledu a jeho diskusi a nastínění dalších výzkumných témat, která jste objevil.

Závěr

Rigorózní práce Mgr. Zbyňka Váchy, Ph.D. s názvem „Školní zahrady ve vyučování“ nesplňuje požadavky standardně kladené na rigorózní práce, nicméně nevylučuji, že splňuje požadavky oboru *Učitelství a didaktika přírodopisu pro 2. stupeň základních škol* JU. Vzhledem k této skutečnosti a také k tomu, že autor již má vyšší akademický titul, **doporučuji ji k obhajobě** před komisí pro rigorózní zkoušky, poskytnu uchazeči příležitost doplnit to, co postrádám, a nechávám na komisi, aby vše posoudila. Osobně Zbyňkovi Váchovi rigorózní titul přeju a těším se na jeho další práce.

V Lysé nad Labem 18.8. 2021

doc. PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.

